

वीगरोहायनम

अठवर्षकीयाप्रारम्भ

वी

बुद्धिदाशारदादेवीपुस्तकविद्याधरं परं ॥ वरदाभयशोभाप्रां वन्दे तां कम्
लामयीम् ॥ तत्र धृतिचक्रोत्तरां वीर्यादि कृतं तथा बोधयन्त्रप्रमाणं
च दृष्ट्वा यथैततो म्यहं ॥

अथ चैत्रकृत्य

गार्ग्य

वासंतीयमहापूजाशारदावदाचरेत् ॥ तत्फलं वा श्वमेधस्मकले प्राप्नोति
मानकं ॥ रामनवमी आश्विनयुक्ता द्वादश्यापूजादिचारणावर्त्य तद्विष्णुः ॥

नीवादि काथ

राजमार्तराडे

मधुरनीम्बपत्रैश्च वातिमेषगतेरवौ ॥ सर्वरोगा विनश्यन्ति लभते वां
धिते फलम् ॥

गोतमीय

चैत्रे च विष्णुजात्रायां धनस्तोत्रादिकं चरेत् ॥ सर्वदुःखा विनश्यन्ति
सर्वसुखं प्राप्य च ॥

गातमीय

चेत्रेचविभज्जात्रासाधजस्योत्थानकचरेत् ॥ सर्वदृष्ट्वा विनश्यति
सर्वसमुक्षयाय च ॥

प्राप्तिथनेखातस्य

तत्रमनुवचनं

ध्वजस्य भर्जनं पश्चात् क्रियते सकृन्नेदिने ॥ इति शक्राह्वानं चेव शत्रुय
क्षयाय च ॥

प्राप्तिथनेखातस्य

गाधवे

दमगरोपनं चेत्रेचयोदस्यां विशेषतः ॥ दमगरो हनं पूजां क्रीयते वा
विद्वैकिया ॥

इति चेन्नक्षत्रं

अथनेशावकृत्यं ॥

कालप्रदीप

वेशावभुक्तप्रतिपदि वसेर्किं शुक्लं नृ ॥ घृत्वा पितृतिवाला नो
कृमिकीटविनाशनं ॥ वेशावयोधं पूरां शक्रकैगडकै तिलै ॥ गुटिकां
बार्हस्पत्याप्य पूजयद्विधिवमुदा ॥ विशेषतस्तृतीयायां योदया

६
द्वारमेव च ॥ वाक्यं कृत्वा ततो सर्वं शीतलं जलं कुंभे ॥ वाक्यं ॥
ॐ ऐं वधर्मं घरोदतो ब्रह्मविष्णु महेश्वर ॥ अस्या प्रदानात्स फलं मे
न सन्तु ममोदथा ॥

आदिनापुराणे
शक्रशर्करामिश्राद्यद्यात्स जलगर्गरीम् ॥ सर्वकृतिर्धकलैव सर्व
दानफलं तथा ॥ महा इन्द्रविनिर्मुक्त स्यान्निपरमो गतिः ॥

भविष्य
वाराहीतंत्रे
वेशावेष्टव्यं देवायै पुनरुत्तमं फलं ॥ एवं च वायुं कीपूजा क्रिय
ते प्रतिवत्सरं ॥ न भवेद्दुर्जनैः स्वैसावित्सरभुर्भवेत् ॥ पंचोपहारपू
जा च द्वागवलिसमाचरेत् ॥ वाक्यं ॥ अह्न्यादी ॥ स्वेष्ट देवता प्रीति
प्रतिवत्सरपूजात इतरग्रहारेष्ट शान्तिपूर्वकं शुभफलप्राप्तिका
मगार्थं ॥

विषीडीकावर्त
वेशावपूरिमाहृत्य
इन्द्रकलखराडे

आगरोलेपनं वस्त्रं शुभ्रीकरागमार्जितं ॥ नखरोमादिस्नानं च
तेलोद्धतनलेपनं ॥ सिंदूरचंदनं पुष्पं भक्षयत्यादिकं तथा ॥ स
खद्रुमसंपूर्णनामुलादीकभक्षणं ॥ रात्रौ दीपं गृहे कुर्वीदिति

आगरोलेयनवस्त्रं भुञ्जी करणमाञ्जरी ॥ तखरोमादिस्नानं च
तेलोद्धतलेपनं ॥ सिंदूरचन्दनं पुष्पं भक्षयत्यादिकं तथा ॥ सु
खद्वयसंपूर्णतामुलादीकभक्षणं ॥ राजोदीपं गृहकुर्वीदिति
विष्णुपूजनं ॥ धूपवासंतदाकुर्यात्सार्धं यमहोत्सवे ॥

देवीपुराण

राजी

वेशायेकार्तिके पोषमास्ये भार्गवे दत्तथा आवाडे चैत्रमासे च वा
कृत्तिके पूजनं चरेत् ॥ प्राचा विवाहे च महा विवाहे च मयुदेवस्य च
पूजनं च ॥ एतन्महामारी भवेच्चरोगे सुराप्रवाहे कुहने च देवाह ॥
ब्रह्महत्या विनाशाय सिद्धिस्तोभा उपदेतवे ॥ दारी कृत्व हरेन्नित्यं चा
रां वाहुरिणकारयेत् ॥

महाकाले

कुर्वेत्तस्मिन् मास्ये सामुद्रानन्देयं पञ्चाङ्गम् ॥ राजो कुर्वीत पूजां च
नदाने देवैर्मुक्तिर्हेतुः ॥ पुराभेदे देवेन आदि न द्रष्टुं शाश्वतम् ॥ न
स्माद्धेतोरीयं पूजां कीयते प्रतिवत्सरम् ॥

मनुवाक्य

तेलोद्धतं नदानं च महापुण्यकरं परम् ॥ रोगहृदः खट्वे प्रोक्तं वेशाये की

यते सदा ॥ इति साधुत्रयपात्रा मुक्ति ॥

देवीपुराणे

नगरादहि कर्तव्यं रथं जगत्कृतकः ॥ रथं जगत्कृतकं नैव मानवः ॥

युगादि

विष्णुपुराणे

वैशाख मासस्य तु यावत् तीर्थात् वस्य सौकांतिकं भुक्तं पक्षः ॥ तत्र स्पष्टमा
सम्यक्तमिष्टं पक्षं च यो दृष्टीः पंचदशी च माघेष्टं ता युगाद्याः कथि
ता पुराणे रत्नं पुराणालिख्य पञ्चतमः ॥

ब्रह्मपुराणे

वैशाख भुक्त पक्ष तु चेत्तायां वसेद्दृष्टिः ॥ अथ भाद्रपद मासे च यो द
ष्ट्या तु द्वापरं ॥ माघस्य पूर्णमास्यां तु द्योर्दृक् कलि युगी स्मृते ॥

इति वैशाख कृत्यं

महाभारते

इतिवेशाधकृतं

महाभारते

द्वत्रिचोपानहोदत्वाज्येष्ठासिदिनोत्तमं ॥ अक्षयकुलमाप्नोति स्वर्ग
लोकं सगच्छति ॥

राजमार्तराडे

ज्येष्ठोसतेचतुर्दश्यामाविधीयतमुत्तमं ॥ अवधेध्यायकुर्वतिस्त्रियः
अक्षयकुलमाप्नोति ॥ ज्येष्ठासिदिनेपक्षवक्षीरावरणमनिता ॥ व्यज
नेककरातस्यामतीतिविधिरेस्त्रियः ॥ भूमौचगोमयनेवलेपयतत्रम
ण्डले ॥ निरिवत्वाचहृपचचअर्चयत्विध्यवासिनो ॥ तथेवमं
ण्डलेकृत्वाकुमारायप्रपूजनी ॥ तथेवमण्डलेभूमौजीमूतवाहनंजले
त ॥ तत्रमन्त्रोपचारेणपूजयेद्विधिवमुदा ॥

मेरुतंत्रे

ॐ नमोविध्यवासिन्येनमः स्वाहांतिकोमनुः ॥ तथेवत्कंदमत्रोपिउद्धरा
मेवरानने ॥ श्रीह्रीचकुलपुत्रं च वदकेतथेवच ॥ नाथापनपदैद
द्यात्रमः स्वाहांतिकोमनुः ॥ अथानसंप्रवक्ष्यामीश्रुमिसंयततःपुनः ॥

आदोऽस्तौ वसुधराये नमः स्वाहा न्तिको मनुः ॥ ॐ ह्रीं श्रीधरणी देवी न
 मः स्वाहा न्तिको मनुः ॥ ॐ ह्रीं चैव तुर्नी मृतं वा हराय नमो वदेत् ॥ चांते स्वाहा
 पददयादिति मंत्र विदो विदुः ॥ आर्जुन कुतिप्रपूज्याः कथं च आत्मुक्तिं
 प्रपूजयेत् ॥ पंचोपचार सहित देवाभ्यां पूजनं चरेत् ॥ चतुरस्रं मण्डपं
 चतः पाशनीं निधाय च ॥ तत्र पूजा विधिं कृत्वा मूलमंत्रेण पूजयेत् ॥
 मंत्रं ॥ ॐ ह्रीं च कुतिशब्दांते सर्वविद्या प्रद वदेत् ॥ फट् स्वाहा च पदयो
 ज्यं कुतिमंत्र प्रकीर्तितं ॥ ॐ सोमं मुक्तिं पदं चैव संतानवृद्धिं फलदं ॥
 अथ च वद्विजाया च मुक्तिमंत्र प्रकीर्तितं ॥ लोच ॥ सर्वमंगल्ये दे
 देवि विध्य पर्वत वासिनी ॥ नमस्तुभ्यं महादेवी नमस्तुभ्यं नमो नमो
 ॥ नमस्तुभ्यं कुकाराय नमस्तुभ्यं शिवसूत्रे ॥ पार्वतीपुत्रते तुभ्यं नमस्तु
 तुभ्यं नमः ॥ नमस्तुभ्यं धिबी देवी नमस्तुभ्यं विष्णुवत्सले ॥ नमस्तुभ्यं
 हाडो वि नमस्तुभ्यं नमो नमः ॥ जीमूताय नमस्तुभ्यं रामराजेन्द्रपिण्डे
 ॥ इन्द्रपायते तुभ्यं राजरूप धराय च ॥ नमस्तुभ्यं विष्णुपाय सर्वविद्या
 प्रदायिने ॥ संतानवृद्धिफलदे नमस्तुभ्यं तुभ्यं नमः ॥ मुक्तिदेव नमस्तुभ्यं
 संतानवृद्धिदं नमः ॥

वटक मत्पसूते

अथ वक्षे विशेषेण वटकं भोगमुत्तमं ॥ गोधुमचूर्णमाध्यान्कालमायं
कलापकं ॥ सिद्धिमुलस्य बीजं च दत्तातेन पाचयत् ॥ अलाभे च
कलायना माषी वा वटकं चरेत् ॥ इव डे को निवेष्टा भवति ब्राह्मणाय ददे
ततः ॥ स्वयं वनक्षरां कुर्यात् त्रिरेभ्यो दापयेत्पुनः ॥

ब्रह्म वैवर्ते

पादस्पर्श विनासाय चैव कुर्यात् त्रिवेचक्षरगः ॥ पट्टे च लिखितं मूर्ति वि
शेषं नियोजयत् ॥ वीहा तु स्वास्तिकाकारे दराडे तं स्थापयद्बुधैः ॥
तस्यैव भ्रमना द्दोषं गृह्यते नात्र संशयः ॥

फहेल बोझक

भविष्ये

अष्टमासे सिते पक्षे दसमी हस्त संयुते ॥ हरते दस पापानी तस्माद्दृ
ष्टा हरा स्मृता ॥

ॐ
जलस्नानं गंगा स्नानफलं

ज्येष्ठमासि दशम्यां तु ॥ कुजहस्तसमागमे ॥ गंगास्वर्गादुपातत्य
मर्त्यलोकमवाकुरु ॥ तस्मादज्ञत्रकृत्तुं पार्ष्णि दशपापानि चेव हि ॥
आत्रीणां त्यप्रयत्नेन स्नात्मात्रेण नाहु वि ॥

वृत्तिपुराणे

ज्येष्ठशुक्लदशम्यां तु त्रवेद्यौ मदिनं यदि ॥ जयाहस्तसंयुक्ता सर्वपाप
हरातिथि ॥

काशीखण्डे

अदन्तानामुवादागां हिंसा चैव विधानतः ॥ परदारोपसेवा च कायिकं
त्रिविधं स्मृतं ॥ पारुष्यं मृत्यु चैव त्रिषु न्यचापि सर्वशः ॥ असेवद्रूपला
पश्चबाङ्मयं स्याच्चतुर्विधं ॥ परद्रव्येष्वभिधानं मनसा निष्ठं चित्तं
॥ वितथाभितेव हीच मनसं त्रिविधं स्मृतं ॥ स्नानं दशपापानि प्रहमं यी
तुजाह्वी ॥ स्नानस्य मम ते देवि जले विष्णुपदो भवेत् ॥ तत्र गंगा प्रपूजा
च यत्र कुत्र जलाश्रये ॥ पूजापंचोपचारे च फले दशभिर्भुतेः ॥
नेव डोः पूगताम्रुलेः पूजयज्जगदम्बिके ॥ मे भस्म ॥ ॐ नारायणो देव
शहराये नमो नमः ॥ पशुवारपूजा ॥ नारायणमहिंशं च ब्रह्मार्गीना
स्करं तथा ॥ आगीरथचतुर्विधं सर्वं तेन मे श्रुते ॥ गंधपुष्पादि

भिर्चेयथा शक्त्या प्रपूजयेत् ॥ स श्रेयसं विधेः पापैः कोटिज
समुद्रवै ॥ मुच्यते कायसंदेहो ब्रह्मणो वचनं तथा ॥

भिन्ने वयथा शक्तमाप्रपूजयन् ॥ स श्रेयस विधेः पापे कोटिजग
समुद्रवे ॥ मुच्यते नात्र सर्वदेहो ब्रह्मणो वचनं तथा ॥

इति ज्येष्ठ कृत्यं

अथ आषाढ कृत्यं

गार्ग्ये

मिथुने के घृते ने वेद वेद्यो घृत के चरी ॥ कुर्याद्रक्षणा दानं च पुनर्ज
मोन विप्रते ॥

गौतमे

नान्यथा वायिके पापे विनिहन्ति प्रयत्नतः ॥ भेदं वाचनं राडिं वा प्रजोष
वनि पूर्वकं ॥ सर्वं यत्कृत्यते देवी नश्यते पाप पुनर्ज ॥ अस्मत्सां वत्स
रुद्र पाप ध्वंसन कामनया तदुत्तरमिथा वाचकृत दोषोद्भवाश्च
पुनर्जातार्थ ॥

गार्ग्ये

हिरण्यमभवं मूर्त्तिपि द्वातराडुलवारिरगा ॥ यः पिवे मिथुनं स्पृशे

तस्यसर्पत्रयेकृतः॥

राजमानेराडे

आद्यायाप्रथमेपादे क्षीरपिवति यो नरः॥ अपि रोषा विनस्तस्य नक्षकः किं करिष्यति॥

भविष्य

आषाढं चापि यो दासमेकं भक्तं समाचरेत्॥ आषाढमासि भूताहं हि वै संपू
ज्य यत्नतः॥ सर्वपापविनी मुक्तः क्षिप्रलोकमहीयते॥

भूताहवतुर्दशी

मित्राद्यपादे श्वपि तीह विष्णुर्वैष्णव्यमध्यपारिवर्तिते च॥ पौर्णमासी च मुरा
रिहंता विबुधतमासचतुष्टयतः॥ भुजंगं शयने शेते यदा क्षीरार्णवतीरे॥
तदा तत्प्रतिमाकार्यो सर्वलक्षणसंयुता॥ गगनविधोमकरणैः संपूज्य विधि
पूर्वकं॥ उपवासश्च कर्त्तव्यो राजा गृहस्थश्च तथा॥

नारादपुराणे

शयनमंत्र

ॐ नमो नारायणाय प्रपश्यंतु मे द्यावपि मेघ इषामंक्षयागते॥ संचामागी

माहिमामानि द्वाभगवानरहा तुलोकगतामि श्रीपश्यंतु मे धवन्द॥

महिमामानिद्राभगवानरुद्रातुलोकगभामिमीपश्यतुमेधवन्दे॥

ब्रह्मपुराणेऽष्टोत्रं

सुप्रेतवित्तर्गताधेनगन्तुपुत्रवेदिदि॥ विभुदेवविबुद्धतजगत्स
वेचरचरे॥

भविष्यपुराणीजलि

सुप्रेतुसर्वलोकेऽनन्तं भोजी भवेन्नरु॥ सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वलोकेऽनन्त
भवेत्॥

चातुर्मासव्रत

ककुब्जादिधिवद्धत्याचातुर्मासीपवित्रकं॥ कल्पकोटिशतं सोऽग्रेऽद्भु
तोकेऽमहीयते॥

हृदयामनेधराकर्ण

आवाढः कुरुक्षेत्रायां धराकर्णरिष्यतामकं॥ धमन्त्यचमूर्तिचिस्था
पयश्चतुपथे॥ तदंगिदहतेतत्र सर्वदुःखनिवारणं॥

इति श्रावण कृत्य

अथ श्रावण कृत्यं

गा ५३

श्रावणे मासी पञ्चम्यां शुक्लपक्षे नराधिप ॥ कारस्यां भवतो लेखागमये नृवि
धे नृग ॥ पूजयद्विधिवद्विद्वीरुर्वाकुरैः कुशैः ॥ पञ्चम्या पूजयसी हनागाभ
क्तिपुरमरा ॥ नतेषां सप्ततो विरभयं भवति कुचचिन् ॥ पिबुमर्दस्य पत्राणि
स्थापसे द्रवतोदरे ॥ स्वयं चापितदभीष्टाद्रोनये द्वाह्यगानवि ॥ पीबुमर्द
निम्ब ॥ मन्साडे वीर्यं चोपचारेणागमपूजास्तोत्र ॥ ३७ आत्मिकस्य मु
ने मर्तर्जगदानन्दकारिणी ॥ ४४ हृदि मन्साडे वीर्यं मर्तर्जगदानन्दकारिणी ॥

परीक्षिते

उपाकर्म्मणि चोत्सर्गे प्रेतत्रादेतथैव च ॥ चन्द्रसूयग्रहे चैव रजो दीप्तो न विद्य
ते ॥

सर्वेदय

अहम्यां श्रावणे शुक्ले वृषाशीर्षे ददत्पूरा तस्माद्विद्वान् कुर्यादन्तर्गममाच
रेत् ॥

अहम्यीभावरोधुकेवलशीर्षददत्तूरतस्मादोकायनेकुर्यादन्तर्गतसमाच
रन्त॥

स्कन्दपुराणे

पूर्णमासिभात्रणस्य स्नानकर्मसमाचरेत्॥ अविस्मर्त्तव्यं कुर्याद्वासरं
यत्र पूजनं॥ उपाकर्मस्य कर्मचोदोमकर्मसिंहिकारयेत्॥ पौर्णमास्यां दक्ष
हस्ते कंकरीधारयेन्नुवै॥ सशतं रात्रिकुं पुष्यं पट्टं पट्टं नवेष्टयेत्॥ कंकरी
फलं राजहृषेतादिदोषनाशकं॥ समन्तं सरस्वतीपापधारणं देवदत्त
ति॥

रामायणे

वर्षाभूयन्मग्नमहभात्रणी पूरिमादिके॥ तस्मात्पिराडं प्रदास्यामि श्री
रामस्य भोयान्तः॥

ब्रह्मसंहिते

यवद्वन्द्विचैव भक्षणाग्नीक्षयकं॥

साकेसिंह

भावरोधोर्णमास्यां च वहुवारिण भक्षकं॥ कालमायं च गृहीतका
भयिन्वापि वेष्टयेत्॥ उदस्य च रेगं च शपते नाचमं शय॥ परस्म्यदिदोषं तु

तेन गहायते ध्रुवः ॥ दत्तासोति च पुष्टि च महाभय विना सः ॥ ५
तां तत्र यत्नं गच्छन्तस्मात्तं विवते सदा ॥

सैनामृतसारे

प्रतिपत्तिवसे यात्रां गवांगोष्ठीं प्रपूजयेत् ॥ पाद्यादिर्कृतं धूपदीपैः
वज्रवन्दयेत् ॥ ताम्बूलदक्षीणैर्दत्वा पश्चाद्गारि शिवं शिवां ॥ पूजये
द्विधिवद्भक्त्या ततः कुर्यात्प्रदक्षिणं ॥ ततः प्रार्थना ॥ अर्धमर्चयेत्
हृदि शेषे न गदा च दक्षिणी ॥ आज्ञा देहि भवा धेनो यात्रीं कृष्णशि
खरे ॥ यः कुर्यात्त्रिलोकेशं कुलां सप्तमतेतरेत् ॥ मर्त्यलोकं
नाश्रुत्वा तथैव न भवेत् ध्रुवः ॥

वैष्णवामृतसारे

ध्याय विधवा नाटे हस्तयात्रां कुर्यात् निपा ॥ विधवा चैव लोके स्मिन्कु
लानि तारयेच्छतं ॥ यः पयोपिकरोत्यर्चयेत् यात्रीं हरीशं करीं ॥ स यात्रि
परमाशुक्तिपितृभिः परिभारितः ॥ विना च पक्षे तु यो यात्री स गरी मो

क्षमापुत्रात् ॥ वदन्ते वैवदुजने गीतवाद्यादिर्कचरेत् ॥

क्षमापुत्रात् ॥ वदन्ते वेदजने गीतवाद्यादिकं चरेत् ॥

कालकृद्देवेरेचनवचनं

प्रतिपक्षीवसेचात्रजातिपुष्पस्यमालीकां ॥ सद्यराठेनसमवेवबली
वदन्त्यपुत्रनी ॥ माग्रादिकंतथापुजांचदगादिकपुष्पाकं ॥ धुपदिपं
चनेवेशदक्षिणांचप्रढोकयेत् ॥ स्तोत्रं कृत्वा ततः पश्चाद्यात्राच
क्रियतेततः ॥ लवणं गोधूमपाकं च दत्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥ मोक्ष
॥ ॐ वृषर्षे सर्वदेवानां भूमी खलनकारक ॥ भोगदं मोक्षदं श्रीहृदं
तीव्रदं मोक्षुते ॥

चीनप्रकाशमृताभवचनं

परिधायीं शुभ्रवस्त्रं तिलकं च कुर्यात् ॥ पुष्पाणि धार्यते लोके य
मशाशननाशकं ॥ तदिने यत्सुखं कुर्यात् तत्सर्वं च परयके ॥ फलं भव
तितत्सर्वं मृताभवचोयथा ॥

बोधिसत्ववाक्यं

वाग्देवताविधिर्चैवगीतकृत्यादिकेतथा॥ नश्यते सर्वपापैश्च अवराणां
दत्तं तथा॥ भिक्षुकाराणामहश्चेत्यो भोजनयवभाफलं॥ तथा फलं च त्रीण
रां शुभगम्यवादनं स्मृतं॥

नमस्तत्त्ववचनं

आवराण्यचतुर्दशपुगाडो देवपूजने॥ कार्यं विवेततो दानं बोद्धा चा
रावडीयते॥

इति आवराण्यकृत्यं

अथ भाद्रपदकृत्यं

वामनपुराणे

मासि भाद्रपदे दद्यात्प्रायसं मधुसर्पिणा॥ हृषीकेशप्राणनाथकाले
तस्य गुहादनी॥

स्फुराडपुराणे

पक्ष्मभाद्रपदे मासि स्य कर्म समाचरेत्॥ स तेन कर्मनाराजं रत्नवा
नमिजायते॥

ब्रह्मपुराणे

रोहिणी साहिता कुड्ममासि भाद्रपदे हृषी॥ अर्द्धरात्रौ दधश्चोर्द्ध
कलत्राचयदा भवेत्॥ तव ज्ञातो जगन्नाथ कोक्तुभीष्टी शिवरः॥ म
हापुराणतमं कालो जयं त्याग्यो हि मे स्मृतः॥ अर्द्धरात्रे तु योगो यैतारा
यत्पुदये तथा॥ सोऽपवासो हरेः पुनोऽङ्गवातं न सीदति॥ नयं त्याग्य

पवासीतु कुन्वायोऽर्चयेद्भरिम्॥ तत्पुनश्च सतो भूतं पापं नाशयते
च्युतं॥ शतमेकादशी चैव एकं च रोहिणीव्रतं॥ एकादशी शतडा
जनाधिकं रोहिणीव्रतं॥

हापुणपतमकालोजयत्याव्याहिसमस्तः॥ अथ राजपुत्राणां जन्म
यत्पुदयेतथा॥ सोपवासो हरेः पुत्रोऽस्मिन्वातजनसीदति॥ नयं त्वा मु

पवासोऽस्तु कृत्वा योऽर्चयेद्भिरिष्ट॥ तत्पुत्रमसतो भूतं पार्वता हायते
च्युतं॥ शतमेकादशी चैव एकचरो हि रणीव्रतं॥ एकदशी शतडा
जनाधिकं रोहिणीव्रतं॥

भविष्य

रात्रौ जागरणं च नृत्तगीतसमाकुलं॥ कृष्णं च चर्षं पूज्यो मशो
दादेवकी तथा॥ मंत्रः॥ ॐ कीं कृष्णाय गोविदाय गोपीजनवल्ल
भाय स्वाहा॥ १५॥ ॐ यज्ञाय नमः राय यज्ञपतये यज्ञसंभवाय गोवि
दाय नमो नमः॥ स्तोत्रः॥ वंदे वंदे वकी देवी वसुदेवीं जीनरम्॥ गोम
स्पृशेद्भगवत्पुत्रो तस्मै ब्रह्मात्मने नमः॥

ब्रह्मवैवर्ते

कृष्णार्जुनी स्कंदखट्वा शिवरात्री चतुर्दशी॥ एताः पूर्वयुताः कार्की
लिख्यन्ते पारणीकृतं॥

मनु ५९ राणे

भाद्रपदत्रयोदश्या युगादो भाद्रकृत्तरः॥ गवायां पिराडदाते न समं क
लमवाप्नुयान्॥

भविष्य

भाद्रमासिलिनेपक्षे अघोराष्ट्या चतुर्दशी ॥ तामुपोष्य नरो वाति शिव
लोके महीयते ॥ शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां तु सिंहचन्द्रस्पददर्शनं ॥ मिथ्याभिसे
हाय कुर्याति स्वान्पश्येन्नरैततः ॥ चतुर्थ्यां मुदितश्चन्द्रप्रसादा वीक्ष्यमान
वः ॥ पठेद्वात्रेयिका वाक्यं प्राङ्मुखो वा उदङ्मुखः ॥ स्तोत्रं ॥ सिंहः प्रेस
नमवधीहृसि होत्रां ववनाहतः ॥ सुकुमारकुमारादीन् वल्लभः ॥ पश्येत्तकः

चन्द्रदर्शनदोष

सम्बरप्रदीपे

पञ्चाननगते भाद्रपदे पक्षयोः भवोरपि चतुर्थ्यां मुदितश्चन्द्रो नैक्षितव्यं
कदाचन ॥

राजमार्तराडे

भाद्रमासिलिनेपक्षे चतुर्थ्यां स्वाति योगतः ॥ रोने कित्ति वंधोरं
दृष्ट्वा चो न संशयः ॥ क्रूरैश्चित्रानिलक्षैर्बुधैर्मुख्ये चतुर्थिका ॥ हरितालि
समारब्धानामुद्राणि विनिदानि वि ॥

हरितालीवतननिप्राप्ती

चतुर्थ्यां पारणां मुक्तं सुदर्शनं संहितायां ॥ मुलं कंदं फलं चैव पक्का नै दीपि
गदीकं ॥ इत्येते पारणां कुर्यादन्नत्र क्षणं ननु ॥

रिषिपंचमीव्रतं

वसिष्ठकथीव्रतं

अथ

रिविपंचमीवर्त

वक्षीकृष्णीवर्त

अविष्ये

कृद्ववाच ॥ मालिनाद्रपदेष्टुम्रांशुत्कपक्षेनराधिप ॥ स्नापयित्वातुं
मात्रत्वापयसाद्यतेनच ॥ अपात्रागर्हत्वातु पुनरिषमाविधानतः ॥
हसप्रातसमाहृतोममलोकं व्रजेदिति ॥

गंधर्वे

दुर्गादिमन्त्रादिनेमालश्रीरागगोपरां ॥ यनकुर्वतिमनुजाः शार
दिमुफलैश्वरेत् ॥

माहाकाले

भाद्रशुक्लष्टमितिभ्यांशारदियमिदं वरां ॥ तस्मान्तेष्ट्येष्टुयत्नेन
पुनर्यच्छेदमात्रवः ॥

दुर्गाष्टमिष्वत

सहस्री

गारुडे

मालिनाद्रपदेष्टुम्रांशुत्कपक्षेनराधिप ॥ महातेष्ट्यादिसिद्धेत्वा
या उपवासं महाफलं ॥ तदिदं वचनं पुनः ॥

भविष्ये

दादृष्टानुसितेपक्षमासिभाद्रपदेतथा॥ शक्रमुत्थापयेद्वाना
विश्वत्रयरावासवे॥ ईडापचेद्रपलीचइन्द्रपुत्रतथैवच॥ पूजा
र्षचोपचारेणकीयतेधनवधये॥ स्त्रोत्र॥ ईन्द्रसुरपातेऽथैवव
ब्रह्मोमाहावत॥ सर्वस्रगाधेवोडेवशक्रराजैरमोस्तुते॥ क
दम्भसुरादिघ्नवहुतेचपुरंदर॥ शमार्थसर्वलोकानांपूजयेत्
निगृह्यतां॥ अथरागाद्रुगिजावत्पूजां कृत्वाविधात॥

रुद्रप्रामले

अथैदराजेनिकंचमेलयित्वात्रिभिर्दिग्गैः सैरक्षत्रवर्गनैर्लोहि
पुहारैर्द्रुतथा॥ इत्पाचारेणपूजांचमिह्यमासादिकंतथा॥
कालमार्वचपुष्पकमुद्रामर्त्यचवाहुरि॥ पंचोपचारपूजां
धुपदिकंतथा॥ गानाविधिचतैवेद्रांफलशुलादिधारितं॥ ले
ह्योष्यंतथापेर्षवद्रसंतुसमपिप्रत॥

ध्वजलक्षणां

राजमार्तरोडे

सकध्वजैर्दाम्कंचयद्रुपुष्परावेह्येत्॥ हस्तेमुखैचसंप्रोक्ष्यनिक्षो
ध्वजस्यलक्षणां॥

गांधर्वे

शुधुकल्कस्यपुष्पचंदेर्ध्वजमताकर्म॥ महापुण्यप्रदयेतद्वाडस्यी
चप्रढोकयेत्॥

ईन्द्रविसर्जन

भविष्ये

रात्रौविसर्जयेच्छक्रंमंत्रेणानेनपाराडव॥ सार्द्धं सुरसुरागणैः पुरंद
रशतक्रतो॥ उपहारैरुहीलेर्ममहेन्द्रध्वजगीम्यती॥

शुद्धकल्कस्य पुष्पचंदनध्वजभता कर्क ॥ महापुराण प्रसंगे ॥
चप्रठोक्येत् ॥

इन्द्र विसर्जन

अविष्य

रात्रौ विसर्जयेत् कर्मनेरानेन पाण्डव ॥ सार्द्धं सुरसुरगणैः पुरंद
रशतक्रतो ॥ उपहारीष्टी त्वेमेमहेन्द्रध्वजगीम्यती ॥

अविष्य

ध्वजमुत्थानप्रकारो

एन्द्रध्वजसमुत्थानप्रमादा नरुतं सदि ॥ ततो द्वादशमेकं वा कर्त
व्यं नोतरा पुनः ॥

जातिपुष्पमाला

प्रतीतरे

एकादशी ध्वजोत्थाने

एवं कर्मणा द्वादशी मधुकल्कपुराहर् ॥

३।१४।१५ विसर्जन

अर्चनप्रत

अग्नीपुराणे

आराधितो महद्देवध्वजाकारो लुपक्षि सु ॥ गतः शुक्लचतुर्शी अ
र्चनं पूजयेद्दरी ॥ कृत्वा दर्शनं यदैव वारिधाय स मे स्विर् ॥ गधपुष्पा
दिभिर्देवैरर्चनं काममाप्नुयात् ॥ वातुर्येन स मायुका स्याद्वर्च
चतुर्दशि ॥ तदा भयफलं प्राक्तं मनोर्चनं सर्वं ॥

देविपुराणे

पोर्णमास्यां न ब्रह्मलोकपालां समर्चयेत् ॥ पृथ्वीवीरशरणा
 धायि सर्वकार्यं प्रसिधयेत् ॥ पोष्ट्यश्चाचकृत् व्यापूजानां गणौ
 निशि महोत्सवविधानेन सोत्रमाराफलं लभेत् ॥ महापूजातन
 कुर्यात्क्रियते च महाबली ॥ अक्षोत्तरशतं प्रस्थाराहुलस्य च ओड
 नं ॥ वर्षेनैव चतुराशीतिर्अंशं मत्स्यमांशकं ॥ मुद्राधि सनायुक्तं
 देवे प्रत्ये प्रदोषयत् ॥ एकैक ओडनस्येव नरवल्पाधिकं फलं
 ॥ यावज्जीवति सोऽद्यां च पत्रे च घटी गतिः ॥

अगस्त्या दृष्टिभावि स्ये

अप्राप्तेरुर्वोक्तं यासत्रीभागेस्त्रिभिर्दिने ॥ अर्घ्यं दद्यादगस्त्याय ये
वसन्ति महोदय ॥ ॥ अप्राप्तेरुर्वोक्तं याशेषभूतेस्त्रिभिर्दिने ॥
अर्घ्यं दद्यादगस्त्याय यावत्कन्या रवित्पनेत् ॥ अर्घ्यं यन् ॥ काश्यप
पुष्यप्रतिकाशाग्निमातृतसंभवा ॥ मित्रावरुणयोश्च कुम्भघोने
नमोस्तुते ॥ पुष्यांजलिमुपादाय देवर्षीं प्रणम्येततः ॥ वाता
मीशसितोयनशोषितोयेन सागर ॥ लोपामुद्रापतिर्जीना
दयोसोतस्मै नमोस्तुते ॥ येनोदित्पनपापानी प्रशमयति
चाधम ॥ तस्तेनोस्त्वगस्त्याय विध्वजपिपहारिणी ॥ अर्घ्यं
दत्त्वा विधानेन नरकुम्भो भवाय च ॥

मन्स्यजरागो

अथैतद्विधियायुक्तमगस्त्याद्यैः प्रदिश्यते ॥ ईदृशलोकादवाप्नो
तिरुपाशेऽप्यसद्वितः ॥ यावदायुश्चर्यकुर्वन्ति परब्रह्मगच्छन्ति

मन्त्रपुराणे

अथेनविधिनायकअगस्त्याध्यप्रदिष्टते ॥ इन्द्रलोकमवाप्नो
तिरुपारोग्यसमन्वितः ॥ प्रावडापुत्रयंकुर्मन्त्रपरब्रह्मगच्छति
॥ इति भाद्रकृत्या ॥

अथ आर्चीनिरूपण

देवीपुराणे

प्रकाहमपिप्रोन्नम्याकन्यासंस्थेदिवाकरे ॥ पूजयित्वाशिवा
चक्रंदिपातुद्दीपयति च ॥ तेलभूतेभुञ्जीयोगानापुरारोग्यसंप
द ॥

विशुद्धिर्मे

आसुतेद्युतदानेनरूपवानभिजायते ॥

ब्रह्मपुराणे

अथयुक्कुरुङ्गपक्षेनुभ्रातृकुर्मादीनेदिने ॥ त्रिभागहिर्नप
क्षिवात्रीभागस्त्वधमेवच ॥ नमीतिपिरतश्चेतिरुत्वामग्निकोन
रः ॥ भ्रातृनकुस्तेतचतस्यरक्तं पिवन्ति ते ॥ प्रावन्तुर्कपातुलप्रो
क्तमादास्तेदिवाकर ॥ तावद्ब्राह्मकालस्माद्युर्वप्रेतपुरेतदा ॥

विशुद्धिर्मोक्षरे

उत्तरादयनाद्युक्तेष्टस्याडक्षिणायते ॥ चानुर्मास्याचतत्रापिप्र
मुप्रेकेशवेहितं ॥ कृष्णगतेसवितरियाचहानिनुबोदय ॥ कुरु
मिलानीतुल्यानीडेकोनारायणोपधीत् ॥

इक्ष्वाकु

योगीश्वराय नमः ॥ अक्षय्याय नमः ॥ अक्षय्याय नमः ॥
चशशिनीकेकरेखितः ॥

गजधारा

मुनिवचनं

तदेव यत्तु शब्दश्च यस्याकस्मात्तिथो मघा नक्षत्रे पिराड दार्ढ्यं
न्येष्टपुत्रा विवर्तयेत् ॥

अग्निपुराणे

यत्तु शब्दश्च यस्याकस्मात्तिथो मघा नक्षत्रे पिराड दार्ढ्यं
विकलं त्रयेत् ॥

अथ दुर्गास्तव

कालिकापुराणे

श्रीगणेशाय नमः ॥ दुर्गातंत्रेण मंत्रेण कुर्वन् दुर्गामहोत्सवं ॥ महान्
वम्पाशरिवाल्लेदार्द्रपादयः ॥ आशीननुयाभुक्ता भवेदुर्गाहृदि
निधीभूतिर्त्रैलोक्यमहादेवी पूज्या गृहानिभूतले ॥ कल्याणस्यैवोवत्स
भुक्ता मारुतनंदकः ॥ अजावीन्वथ नक्ताशीयकादशीन्वथवानरः
॥ प्रातस्त्रापितितर्क्षं विकालं शिवपुजनं ॥ बोधयेद्विषयं शाखासुख
व्याडे विफले बुधसत्पत्न्या वित्त्वशाखार्थमाहूना प्रतिपुनयेत्
॥ पुनः पूज्या तथा हृत्मा विशेषेण समाचरेत् ॥ नागरचत्वर्यं कु

र्वादिनिदार्द्रमहाशिवे ॥ प्रभूतवलितार्द्रवन्मयी विधिवच्चरेत् ॥
तपहोमसमायुक्ता भोजयेद्देवकुमारीका ॥ ध्यायद्दहाभुजां देवीं दु
र्गामंत्रेण पुनयेत् ॥ विसर्जनं दत्तमां तु कुर्याद्देशारदोत्तमैः ॥

॥ पुनः पूजां तथा ह्यम्नां विधौ वेणुसमाचरेत् ॥ नागरचत्वर्यं कु

र्त्तव्यं दानं महाशिवे ॥ प्रभूतवलिदानं च नवम्नां विधौ चरेत् ॥
नपहो प्रसमायुक्ता नो जयेद्देवकुमारीका ॥ ध्यायद्दशभुजां देवीं दु
र्गां मंत्रेण पूजयेत् ॥ विसर्जनं दसम्नां नुकुप्यो देवशारदात्मके ॥
कृत्वा विसर्जनं तस्मात्तथागतं नमाचरेत् ॥

देविपुराणे

भास्वीने भक्तपक्षे तु सप्तम्नां दिनिधिचये ॥ महासदप्रसो
क्तं चानात्पत्रेति वागि श्रवणं ॥

नदीकेचरपुराणे

आद्राक्षीं बोधयेद्देवीं मूढेनैव प्रवेशयेत् ॥ पूर्वोत्तराभ्यां संपुन्य
श्वरोगं विसर्जयेत् ॥ मूलाभावेऽपि सप्तम्नां केवलायां प्रवेशये
त् ॥ दशम्नां श्रवणलाभे भुवने भोगे विसर्जयेत् ॥ तिग्गस्थीं पूजये
द्देवीं पुस्तकस्थाने चैव च ॥ मंगलस्थानं दामायां पत्रिका प्रति
मासु च ॥ पत्रे च त्रिशिखे स्तब्धे पुरा कुंभजलो विवा ॥

ॐ

माहाकाले

यैत्रेयर्जुनतथास्थानेश्वर्येव श्वेथवानले ॥ अत्रेष्टरात्रयपाचारो
देव्यास्थानमिदं परं ॥

नवपत्रीकाभविष्य

रामाकञ्चीहरिद्राचजयन्तीवित्त्वदादिमो ॥ असेकोमानकश्चै
वधान्यात्रिनवपत्रिका ॥

मेस्तंते

वीशमिक्षुश्चमुलंचभार्द्रकंकदलीनथा ॥ एतेर्जवागिसवा
गिास्यावयेदहमिदिने ॥

देवीपुराणे

नतथानुष्यनिशिवाहोमदान्नपेनतु ॥ कुमारीपुनर्जनात्र
यथादेवीप्रसादनि ॥

कालिकापुराणे

शंखतुम्यानिनादश्चमृडंगेपतहतथा ॥ धूलिकर्दमावेशेयेकी
दाकोतुकमंगले ॥ भगलिंगाभिधानेश्वभगलिंगप्रतीतके ॥ भ
गलिंगक्रियासद्धाक्रियतेपुरलैजनाः ॥

भविष्य

अथमेघसहस्रस्यवानयेनसतत्यच ॥ तत्पूनीसमनाप्रोतिशार

भविष्य

अथ मेघसहस्रस्य बाजयेन सतत्यच ॥ तत्पूर्वसमनाप्रोतिशार
दिपूजने स्मृतं ॥

वलिमुक्तं कालिकापुराणे

पक्षिणः कक्षपायाहमत्स्या वचविधामृगा ॥ महियोगवज्रो गा
वश्चागोरभोचभुकरः ॥ अङ्गुश्वरुश्वसारश्वगोधिकासरभोह
रिः ॥ शार्ङ्गलश्वतरश्वैवस्वगात्रधिरलथा ॥ चण्डिकाभैर
वादिनीवल्लभपरिकीर्तितः ॥

त्रिविधमांस

स्त्रियं तं घातुं बलिं दत्त्वा नरकमाप्नुयात् ॥ न च त्रे मांसिकान्
रां बलिं दद्याच्चिवावली ॥ कुस्माराडमिक्षुदण्डश्च मद्यमां
सेवमेव च ॥ ये ते वलिं समाप्नोक्ता नृपानरसमाश्रिताः ॥

मृगदीपदानफलं

योगिनीर्तने

पार्थति शिष्यरोमानीदीपो दहति भाविता ॥ नावल्कलीवसे
स्वर्गे न स्मात्पात्रं विवर्जयेत् ॥

बहुधावाप्तुर्नमो महाकालसाहिताय

बहुधावाप्तुर्नमो कुरुद्विस्त्रास्त्रयोध्ववारणं ॥ देशप्रमणकर्त
धरात्रौ कुरुद्विचक्षरा ॥ ताम्रूलभक्षरां चैव स्वरो हनके
चरेत् ॥ दसमिदिवसेतत्र खननी लोकां नृभूमी ॥

श्लोतिषे

मंगलेश्वरनन्ददृष्टा पुराणस्थाने मनोरमे ॥ भुवत्पादभुवने
यं विपरितगसंशयः ॥
भजेषु गोगुणजवानि महोरगे सुराज्यप्रद कुशलदभुवि
शादलेषु ॥ भस्मास्थिकाष्टकुपलोमनुरोषु दृष्टोरिष्ट
ददाति बहुशः खलु खननी ॥

खड्गदर्शनमंत्रः

ॐ अशोकश्च विशोकश्च नन्दशः पुष्टिर्बद्धनः ॥ इति खड्गम
णि भावः स्वस्ति कश्चापरातिनः ॥ खननाय नमस्तुभ्यं स
र्वभीष्टप्रदाय च ॥ नीलकण्ठगण्डासमद्रूपपातन
मा ॥ भद्रस्त्वैर्देहि मे भद्रमालारपूरपूरतः ॥ स्वस्ति को
सिकुरु खननी त्वमो मुने ॥ गण्डराण्यशरीरस्य सावस
रफलप्रदः ॥ नीलकण्ठमहाशान्ति शान्तिप्रदमो मुने ॥

वासुदेवस्वरूपेण सर्वकामफलप्रद ॥ पृथिव्यामवती
रणीति खननी त्वमो मुने ॥ नवीनयोगयुक्तो मुनिपुत्रलक्ष्म

रफलप्रदः ॥ नीलकण्ठमहाशान्तिशान्तिप्रदमोस्तुते ॥

वासुदेवस्वरूपेण सर्वकामफलप्रदः ॥ वृधिष्णामवती
र्णसिखं नरी नमोस्तुते ॥ ॥ श्रीयोगयुक्तो मुनिपुत्रलक्ष्म
महस्यते मेधिबुधोदमेक ॥ ॥ बह्वृषसंप्रावृषि निर्मातासा
सुखं नराश्चर्य्यममोस्तुते ॥ ॥ नमस्कार ॥

क्षमकरीदर्शन

प्रदत्तं च

ॐ पुण्यदासे नमस्तुभ्यं मोक्षदाये नमो नमः ॥ भोगदासे नस्तु
भ्यं क्षेमकृद्ये नमोस्तुते ॥

अथफल

क्षेमकरिमहादेवी यच्चदृष्टं निमातवाः ॥ तेनरा मोक्षमाप्नोति
सावत्सरशुभं भवेत् ॥

नवलास्यागोदतुवसाफल

महाकालसंहिताया

प्राचिमुखेक्षमः शत्रून्कोवेय्यां च जयभुजं ॥ वासुरापीभुजं
श्रीदेवक्षिरास्यापराजयः ॥

अथगवात्रविभुधर्मोत्तरे

प्रीहिपाकेचकर्तव्यं नवपाकेतथैवच ॥ ननावाद्यो महाराजगवात्रका
लङ्घ्यते ॥

अथाकोनागरी

विगपुराणे

आश्वीनज्येष्ठमास्यातुचरेजागरणीविशि ॥ कोग्रहिसासमारब्धा
ताकार्यालोकविभूतये ॥ इतिआश्विनस्तुत्य ॥

अथकार्तिकरूपं

नारदिये

सुवर्णमेवतुल्यानिसर्वदागानिनेकतः एकतः कार्तिकोमासर्व
दाकेशवः प्रियः ॥ तुलामकरमेवेषुप्रातः स्नानंविशेषतः ॥ नेवे
द्यदीपनंदद्यादिपदानंसमाचरेत् ॥ गायत्रीनादनीचैवस्तोत्री
पाठेतथैवच ॥ पूजनीघोषणीनामः कार्तिके क्रियतेवधेः ॥ तु
लाप्रीतिलतेलेनसार्वभौमसमागमे ॥ आकाशदिपंदद्या
मासमेकं निरंतरं ॥ सश्रीकायश्रीपतयेसश्रीमाकभिजायेते ॥

दीपदानमंत्र

दीपदानमंत्र

ॐ दामोदराय नमः सितुलाया लोलदासहप्रदिपते प्रयच्छामि नमो
तायवेधसे ॥

आलंमतविय

आकासे मण्डपे चापि सदा सयफलं लभेत् ॥ विप्रवेद्य त्रियोदद्या
कार्तिके मासि दिपकं ॥ अग्निस्तोमसश्च सफलं प्राप्नोति मानवः
॥ विशेषेण महागोप्यैः सिवास विष्णुवेदना ॥ योदद्यादिपमा
सेतुफलं वक्तुं वसक्यते ॥

गद्गुराणे

ब्रह्मोवाच ॥ व्रतानि कार्तिके पक्षे स्नात्वा विष्णुं प्रपूजयेत् ॥ शुक्ल
भक्तेन भक्तेन मासं चाग्राचि तेन वा ॥ दुग्धमूलफलाद्यैर्वा उपवासे
न वा वसेत् ॥ यत्कुर्यात् कार्तिके मासि शोभनीं दीपमाह्निकं च
राशिकायनं च भक्त्या सही सूर्योपवासेन ॥ लवण्यां तु विशेषेण
भक्तिश्च द्वासप्तविनः ॥ यः कुर्यात्तिररोक्षित्यं कार्तिके पञ्चमोजनी
॥ न दुर्गतिं न वा प्राप्नोति प्रावडिन्ना चतुर्दशः ॥

लिंगपुराणे

कार्तिके च चतुर्दस्यी दिवो दयविशेषतः ॥ अवस्यमेव कर्तव्यं स्नानेन
रक्तबीरभिः ॥

नरकचतुर्दसि

अवास्यालक्ष्मीपुजा

पञ्चपुराणे

तुलाराशिगते सूर्य्य अमावास्या नराधिप ॥ स्नात्वा देवाहपितृभ-
क्त्या सर्वपूज्याथ प्रणाम्य च ॥ ततो पराह समये घोषयेन्नगरे नृप ॥
लक्ष्मीं संपूज्य नालोकाऽल्काभिः प्राभिवेदयन् ॥ अमावास्या तुला-
दित्यलक्ष्मीर्निद्रां विमुञ्चति ॥ तस्मिंश्चक्रे ततो विष्णुं तुलाग्रामथ
वृश्चिके ॥ प्रदोषे समये लक्ष्मीः पूजयित्वा यथाविधिः ॥ दिपव-
क्ष्माग्रथाकार्याः सक्त्या देवगृहेषु च ॥ अतं कुरुते न भोक्तव्यं न
ववत्त्रोपलोभिता ॥

अविष्ये

सुखरात्रा प्रदोषे तु कुर्वेत्पुनर्यति हि ॥ स्वर्गगतेनेति शिथे नारी-
भिः स्वठरहं गणान् ॥ अलक्ष्मीं च बहिः कार्या समं च श्वयथा वि-

अविष्ये

सुखरात्राप्रदोषेतुकवेरुजयतिहि॥ स्वर्गतेनिशितेनुनारी
भिः स्वठरहंगगात्॥ अलङ्करीचवहिः कार्यसिर्मात्रश्चयथावि
धि॥

मंत्र

तद्दिनेमार्जनं कुर्याद्दीपदानैतथैवच॥ धूपयद्गृहमध्येचमिष्टभो
जनमाचरेत्॥ विवेधं फलमूलैश्च ताम्बूलैर्विजपूरकं॥ मोक्षाफलं
च धातुं च अक्षतावितुस्थापयेत्॥

प्रार्थनाविषय

विश्वरूपस्य नारायणमिदमेव प्रालम्भे॥ महातस्मिन्मनुष्ये सु
खरात्रीकुरुष्वमे॥ प्रतिपदीशंकरपुराघुर्तसर्जसुमनोहरं॥ जि
तश्च शंकरतन्मयलेभे च पार्वती॥ तस्माद्युतं प्रकर्तव्यं प्रभाते तस्य
प्रातये॥ तत्र घृतं जघास तस्य सर्वसंस्तुतयः॥ श्रोतव्यं गीतं वा
ग्रादिर्गंधादिशुगलीतथा॥ पूजयेद्भगवति श्रीचयमैचचित्रग
पूरकं॥ मंदरादलीकियेते तत्र स्थापुना कियते महात्॥ जनकं भूचरि
पंचमार्जनीं च पूजयेत्॥

प्रातःपूजाप्रीतिवे

विनिश्चाप्रातःपूजास्पापुजावतथाचरेत् ॥ यत्नेन त्रिगिरी हस्ताभो
क्तं पठित्वैव पुनः ॥

सर्वप्रतिपदिवत्

महामैथाने

यास्तननेलस्यतावज्जीवतीमात्रमा तस्माननेलेनतत्रैवमरा
लीक्रियतेबुधे ॥

अथभीष्मपंचक

प्रविशे

एकादशीदिपुनःप्रातःसुरात्रिवृषचसु ॥ यथाशुक्लतथाह
लेभीष्मपंचक ॥

पञ्चपुराणे

भीष्मपंचकशतेषुहरःपूजासकाचरेत् ॥ आचम्यसुष्यपूजांच
गुरुस्मरणकंचरेत् ॥ यासमर्पार्चनेवआलपूजांतथैवच ॥

आसनध्यानपाद्यादीषुपद्योयीदीकंददेत् ॥ नैवयज्ञ
फलंमुलंपुनराचमनीवेदं ॥ यज्जकींमलमंनराकंदे
वदक्षीणीचंप्रहोक्थेत् ॥ यासाचमेत्ततःसूर्याया
र्चनपूजनेमिली ॥

गुरुस्मरणं करेत् ॥ सा समर्पार्चयेत् व आत्मपूजां तथैव च ॥

आसन ध्यान पाद्यादीधुपदीर्घादीकंददेत् ॥ नैव यत्र
फलं मुनिं पुनराचमनीवेदं ॥ अतितीक्ष्णममं गणकंदे
वदन्ती गार्ग्यं प्रहो कथेत् ॥ सा सा च मेततः सूर्याया
र्घ्यं पुननेमिती ॥

गोतमीये

येकादश्या च पादोच्चकमलेन प्रभुर्जयेत् ॥ गो
मयं पार्वतीं प्रोक्ते जालदानमुदाहरी ॥

सादसी

२ त्रयोदशी

भीमराजेन नाभौ च पुनयेत् दुग्धपारणं ॥ वस्त्रदानं च कावे
र्त्रयोदश्यां समाचरेत् ॥

१ वाडसि

ताम्बोविल्वेन पूजां च गोमूत्रपारणं तथा ॥ दानं समाख्यातं वा
दृष्ट्वां कथितं मुदा ॥

चतुर्दश

नवापुष्पेन स्कंधोच पुनर्न पारणादधि ॥ अत्र दानं तथा प्रोक्तं चतु
र्दशी मुदाहृतं ॥

पुर्णिमा

जातिपुष्पेन शिरसि पुनश्चतुर्दशीनां दिने ॥ पारणाद्युत्तमिषु
कै गोदानकथिर्नतः ॥

नारदीये

तिलं घृतं सुवर्णं च तंदुलमुरभितभा ॥ त्रिष्वप्येव व्रतं कुर्यादेकादशी
दशो विधिः ॥ प्रीत्यर्थं विशुद्धिस्तद्वद्विज्ञातये ॥

पञ्चपुराणे

ते रानं तु प्रकर्तव्यं स्पर्शं दानं विशेषतः ॥ अत्र दानं प्रदातव्यं भक्तियु
क्तैश्च मानवैः ॥ बल्यं दानं हि विधिवादिभ्यः शुद्धिस्तद्वद्विज्ञातये ॥

ब्रह्मपुराणे

एकादशीं हि सुत आनासुरात्रीं शुभं च मू ॥ दिने दिने च स्नानं
धौतं तलासुतं हि सुच ॥ धर्तुं तव्या तथा हिंसायां स भक्षणा
मेव च ॥ इति श्री ब्रह्मपुराणे ॥

५५

हरिउत्थानं

भविष्य

हि निस्वापादिकोत्थानं संख्यायां परीवर्तनी ॥ अनेत्रपादयोगेपि द्वाद
श्यां एककल्पयेत् ॥

बराहे

कोमुदस्य प्रासस्पयासिताद्वादशिवेत् ॥ अर्चयद्रक्तमां तत्र त
स्य पुराणफलं भृगा ॥ यावन्लोकादिनर्तने यावन्वैचैव धवी ॥ मङ्गलो
जायते तावदयमभक्तो न जायते ॥ कृत्वा वै मम कर्माणि द्वादश्यां मत्प्रे
तरः ॥ ममेन बोधनाभा च ईमं मंच मुदीरयेत् ॥ उँ ब्रह्मैन्द्रमुद्रैरपि ल
यमागोत्रवारुथी चैदिनर्वदनीयः ॥ प्राप्तावयं द्वादसि कोमुदारव्याजा
गृह्यजोगृह्यचलोकनाथ ॥ मेधागता निर्मलपुर्णचन्द्रशारद
पुष्पाणि मगोरमानि ॥ अहं ददातीति च धर्महेतोर्मागृह्यजोगृ
ह्यचलोकनाथ ॥ अतिष्टोति ह्यगोविन्दस्य जनिन्द्री जगत्पते ॥
तोया चोति ह्यमानेन उत्थितं भूवन्त्रयी ॥ सर्वकर्मारिणं कुर्वन्निदा
दस्यां मेघशस्त्रिणी ॥ मम भक्तानरभ्रह्मेतेषां ति चरमागतिं ॥

फलत्रविषय

शेषशय्यास्थितं हृद् हृद् हृद् स्वर्गमवाप्नुयात् ॥

न्यातिषे

हरीवासयोग

आभ्राकासितपक्षेचमैत्रश्रवणारवती ॥ दादृपोबुधवारचहरीवा
ससउच्यते ॥

उशिमाविशेषेषु

नामशुभवचनं

कार्तिकस्मृतमासस्य पौर्णमास्यां राधिका ॥ पूजयेत्तुलशीतत्ररात्रौ
जागर्ग्यचरेत् ॥

ब्रह्मपुराणे

विष्णोपूजानतः कुर्यात्तोमायाध्ये प्रदाययेत् ॥

मंत्रत्रविषय

तिलाक्षतसमायुक्तं गोदुग्धं कुडा मेव च ॥ स्वेतचंदनमिश्रितं हृद्
त्वावेष्टीयमानने ॥ घृत्नाक्षिरसितत्पात्रैर्जातं श्रीमवती मातः ॥
ॐ स्वाँ ईँ इँति मंत्रैराचम्याद्यैः प्रदाययेत् ॥

नीवेदनपत्रपुराणे

तालजाविरपणाहीकर्मदीदीमैतथा नारैर्गवदरीधात्रीवनर्जव
नर्जैतथा ॥ नानाविधं फलं मूलं पकानं विविधं तथा ॥ ईशादिर्दस

नीवेदनपत्रपुराणे

तालजाविरयगाहौककरीदीदिमैतथा नार्गवदरीधात्रीवनर्जव
नर्जैतथा ॥ गानाविधौकलीमुल्लेपकानेवि विधैतथा ॥ ईशादिर्कदस
हिततांमुल्लेपगमेवच ॥ एताद्रव्यानि सर्वचविभुप्रोत्पे प्रवेक्येत् ॥
गीतवाडिचलैर्वशात्कृत्वाकृष्णकभीपरी ॥ मृदंगवादनेचैवतालस्य
धुधुनीमाचरेत्गायनचप्रकर्तव्येत्तुल्येचैवविशेषतः दुंदुभिचाधकं
चैववीणायतमेवच ॥ कथतालश्चनेरीश्वररागनेरीवरुही ॥
एतावाद्यादिर्कचैवप्रचेरतपूरिमादिने ॥ पुष्पचवजनेचैवचीनु
जैचतथैवच ॥ नृसर्जचलताजैचत्रीकृष्णाय निवेदयेत् ॥ धुपच
दादशागैचदीपैष्टुतस्यसर्वथा ॥ दिवावलिप्रकर्तव्यानीराजने
तथैवच ॥ नायेदेचकीमुत्रैहदयेचनिधायव ॥ नर्पचकीयतत
त्रतस्यपुष्पकलेश्चरा ॥ रागसूयसहस्रस्यपोरुडरीकृशातस्यच ॥
गोमेधैचसहस्रस्यनरमेधायुतस्यच ॥ कचावग्रस्यदानस्यलजनेपु
णिमादिने ॥ इति निवेदकलागी ॥

सकिप्रभावशिष्टे

पुण्यमाइदीहरेपुनीकं राउभक्षणकंचरेत् ॥ कंवाकोटिसहस्रस्य
दत्तस्यफलमाप्नुयात् ॥

वालाचतुर्दशी

कार्तिकेकृष्णश्रुतायां श्रीवालागामष्टवच ॥ तद्दीनेशिवपुनीचित्रं
चक्रियतेवर्धे ॥

मत्स्याति ॥ वराह

सुवर्णरतिकातुल्यवीहिनेकंपरि सिपेत् ॥ मृगस्थलिंपरिआम्यपुन
र्नमनविश्रते ॥

हिमवत्वरारो

पुत्रयत्पशुपदं व^{पु}ह्यशीपरमेश्वरी ॥ वासुकीनागराजेद्वन्द्वीनेपू
जनंचरेत् ॥ इतिकार्तिककृष्ण ॥

अथमार्गशीर्षकृत्य

लवणमार्गशीर्षेनुदावासोनाम्यमभुते ॥ वृश्चीवस्थेमहामां
सोपिराडकेलिविधेः गृहि ॥ पौर्णमास्यांप्रदोषेनुधाप्यक्षत्रं
मचयेत् ॥ कुबेरं च सुभद्राचगणेशं पुजयेत् तथा ॥ इदंप्रदो क
येदादौविधिवत्पूजयेन्नतः ॥

ईदधायासुदमधि

प्रत्युपराणे

प्राचकस्योईदधासुधायमक्षनातेच॥इतिमार्गशिर्वरूप॥

अथपौषरूप

प्रविष्ये

पौषमासितुयोदघ्रातृघृतेविप्रायप्रार्थिव॥समन्वयाचूनेसोपि
सर्वान्कामात्सवाप्नुयान्॥

मुस्याहुनि

भावमोहने

पौषमुस्यद्वादस्यीकालमायसमांसके॥निवेदयेत्तैरनायसर्वस
चक्षयोभवेत्॥

पद्मपुराणे

पौषरूपममावास्याअर्द्धद्वयोभवेद्ग्रहि॥तस्मिन्पक्षरापत्रिस्तानि
सूर्यपर्वशतेसमा॥

प्रविष्योतरे

अमार्कशत्रुरोपानेसंगमेपौषमाद्ययो॥अर्द्धद्वयःसविज्ञेयोकिंचि
न्यूनमहोदयं॥इतिपौषरूप॥

अथमाद्यकृत

मकसकांनिष्ठपोषेनाधेभवति॥

अविष्ये

खोमकरसीस्थितिलमित्रिततराडल॥दानंदिने अदत्वाचसख
पंभोननचरेत्॥इवस्पुषसियस्नानंसीध्यायाभुदिनेखो॥प्राजा
पतेनकुल्यास्यासर्वपापैःप्रमुच्यते॥

विष्णुपुराणे

ॐदिवाकरजगन्नाथं प्रभाकरमोक्षुते॥परिपुर्णंकुम्बेदमा
द्यक्षानंमहाधनं॥

अविष्य

वैसाखेकार्तिकेचैवमाद्येचैवविशेषतः॥अरुणोदयवेलायांस्ना
नमुक्तंजनार्दनं॥

मतीतरे

पूर्णमास्यांपूर्णमासिपर्यन्तं वैशाखकार्तिकमाद्योपिस्नानं॥

अनंतफलं

नगर्वे

ऋतोवसंतसमयवसंतरागमुच्यते॥नेत्रैवमुखमाप्रोतिभव
इश्वःविनाहारी॥

गाधर्वे

माद्यभुक्तपंचम्यासरस्वत्यांप्रपूजनी॥अश्वकश्चफल्गुर्ग्रीने

गाधर्व

माघशुक्लपंचम्यासरत्न्यांप्रपूजनी॥ अश्वकृच्चफलगुणोने
नम्रीः पूजनीचरेत्॥

विश्वोरापिपूजनी

भाविष्ये

अरुणोदयेनधातीपंशुक्लाभारभ्यसप्तमि॥ गंगायांयदिलजने
सूर्यग्रहहानेःसमा॥

रथसप्तमीप्रवाहमेव

मध्यज्ञमरुतं पार्ष्णयासप्तसुतमसु॥ जम्भेरोगीचशोकं च ना
करीहति सप्तमि॥

श्रीष्वाष्टमि

भाविष्ये

शुक्लाष्टम्यां तु माघस्य दश्याद्भीष्मां जयोजनी॥ सर्वसररुतं पा
पं तत्क्षणादेव मुच्यते॥ नवरा॥ वैशाखपदगोत्रासशौकंती प्र
वलायचअनुवायददाम्येतत्सलिर्नीश्रीश्वरणी॥

श्रीमायकादसिध्वर्त

गङ्गपुराणे

माघमासे शुक्लपक्षे मृगशिरा पुतापुरा॥ एकादशितथाचैका

श्रीमसेनसमुपोषिता ॥ एकतः पृथिवीदानमेकलोहरीवासर ॥
ततोप्येकामहापुरणार्द्धयमेकादशीवर ॥

फलं निवारित्वं

राजमानशो

माघशुक्लस्य द्वादशीं नृष देवाय चार्पयन् ॥ दिने इत्वा स्वयं भुक्त्वा
सर्वं शीघ्रं प्रसातये ॥ इति संज्ञा इति ॥

कालप्रदिप्ते

ब्राह्मणाय प्रदातव्यं स्वयं भोक्तव्यमेव च ॥

नृषधाया संज्ञा

पद्मपुराणे

माघशुक्लपौर्णमासीं शीर्षे सा ह स्य धारकं ॥ कटेन ह्यनमात्रे
रा प्राप्यते परमपदं ॥ सहस्रधार हायेकं ॥

ब्रह्मपुराणे

प्रियंगुफालुगोदत्वा प्रियो नवतिभूतले ॥

शिवरात्रीतिगपुराणे

माघफालुगोमर्धे कृष्णपक्षे चतुर्दशी ॥ शिवरात्री स्मृतिव्याना
सर्वकामफलप्रदा ॥

शिवरहस्ये

प्रदोषे चार्द्धरात्रे वा क्रियामाद्ये वरानने ॥ त्रयोदशिय रात्रे च रात्रे च

शिवरहस्ये

प्रदोषेचाद्वरात्रेवाक्रियामाधेवनरे॥ यथोदहियज्ञानचउपवासस
माचरेत्॥

शिवपुराणे

भवेन्नचचमोदस्वीभूतविधामहानिहा॥ शिवरात्रिवर्तनचकुर्वा
न्नागरणीतथा॥ महानिशातु विज्ञेयामभ्यस्थप्रहरैद्वयं॥

लिंगपुराणे

माधमासस्यकृष्णपक्षचतुर्दशीसुरेश्वरी॥ अह्न्यास्यामिश्रवृ
ह्मेशचौमातंगगाप्रिती॥ लिंगेषुचसप्तसप्तसप्तसप्तसप्तसप्तसप्त
च॥ संक्रमिष्वादिमंदिरिधेसर्वपापविभुद्रव्य॥

श्री शैवागमे

कुभसंस्थसहस्रांस्तैः कृष्णशिवचतुर्दशि॥ रात्रियोगेत्तुकर्तव्या
नागरादिसप्तविता॥ प्रहरेप्रहरेस्नानं पूजां चैव विहोषतः॥ शि
वलिंगप्रकुर्वन्निअर्घ्यदानं प्रकुर्वते॥

गङ्गापुराण

यन्मयाप्रकृतं पुराणं तदुद्दिश्य निवेदिता ॥ तत्प्रसीद मया देवव्रतमय
समर्पितं ॥

फलं

एवमेतद्गुणं पुराणं कृत्वा द्वादशवार्षिकं ॥ कीर्तिः श्रीपुत्रराज्यानि
प्राप्य शोचते प्रजे ॥ इति माघकृतम् ॥

अथ फाल्गुणकृतम्

होरी पञ्चपुराण

नरो देवागर्तदुष्टागोविन्दं पुरुषोत्तमं ॥ फाल्गुणं मया यतो भूत्वा
गोविन्दस्य पुरं व्रजेत् ॥ अहं गंधचात्रकं च कृत्युधामं समन्वितं ॥
सुगंधते लपू पंचदत्ता मोक्षमवाप्नुमात् ॥

भूतचतुर्दशि

महाकालसंहितायां

फाल्गुणकृतं भूतहं नामा भूतचतुर्दशि ॥ तद्दिने शिवपुत्राचसुरा
मां सोपचारके ॥ कज्जुर्लने त्रयादद्याद्धार्यते लोहमुद्रिका ॥ अनेन वि
धिना वत्सपदं गच्छति शांकरं ॥

सलवाके

फाल्गुणमाश्वीनं

सलवाके

फाल्गुणास्य भस्मीवास्या महापुजासमाचरेत् ॥ अश्वघावनर्कं कुर्मध्याह्नीकरे
तीर्त्तमानवः ॥ शत्रुनाशमहापुण्यं अश्वप्रचरेत्तेन नु ॥ प्रक्षेपयेच्च सिद्धिं व्याधि
दुःखनिवारणी ॥ सम्भृतसंभुर्नृवाकेशिवस्य वचनं यम् ॥ श्रीकराठानंद
विप्रेण नैपालस्य कीदामर्तं संप्रेषयेत्तेन कथितं लोकानां हि तन्नाम्य
या ॥

इति श्रीकराठानंदोपाध्यायविरचीतं नैपालवर्षकीयासंग्रहसमाप्तम्

श्रुम्

ब्रह्मायणी १	माहेश्वरी २	कोमारी ३	बेङ्गली ४	वाणदी ५	इडायणी ६
श्रीः ७	धौघाता ८	चावलीघाता ९	वाडघाता १०	रतिघाता ११	समोघाता १२
चामुण्डा १३	माहालक्ष्मी १४	सिंधिनी १५	व्याधिनी १६	श्वनोघाता १७	यामासंभुम् १८
खण्डि १९	कंदघाता २०	दीला २१	पैला २२		

985-1
ASHA ARCHIVES
पुस्तक संग्रह